

Elektronická komunikácia s bankou

Barbora Repková

Obsah prezentácie

- definícia elektronického bankovníctva
- služby elektronického bankovníctva
- elektronické peniaze, e-commerce
- platobné karty, druhy platobných kariet

- ◆ Rozvoj techniky – telefón, fax, neskôr PC (dáta sa prenášajú na disketách, využitie BBS, v súčasnosti prevláda rozvoj elektronického bankovníctva)
- ◆ **Elektronické bankovníctvo** - možnosť komunikovať s bankou, prípadne inou finančnou inštitúciou „na diaľku“ pomocou počítača, resp. mobilného telefónu
- ◆ komunikácia je zabezpečená viacerými ochrannými prostriedkami (šifrovanie komunikácie, čítačky kariet, overenie cez sms správu, grid karty a iné)
- ◆ nutné aktivovať v banke

Výhody pre klienta:

úspora času – zadávanie operácií 24 hodín denne 7 dní v týždni z akéhokoľvek miesta bez potreby navštíviť banku, otvárajú sa nové možnosti platby na internete,

pre banku:

znižujú sa transakčné náklady, tým pádom aj poplatky, banky môžu ponúkať iné atraktívnejšie služby, napr. finančné poradenstvo

Nevýhody pre klienta:

nutnosť ovládať prácu s príslušnými programami a mať ich k dispozícii,

riziko zneužitia osobných údajov

pre banku:

nutnosť zabezpečiť mnohokrát nákladné technické vybavenie, potreba zabezpečiť jednoznačnú identifikáciu klienta, rôzne bezpečnostné certifikáty...

Právna úprava na úrovni EÚ:

Smernica č. 200/46/ES, o prístupe k činnosti inštitúcií elektronických peňazí, výkone a dohľade nad touto činnosťou,

Smernica 2002/65/ES, o uvádzaní finančných služieb pre spotrebiteľa na trh na diaľku,

Smernica 97/7/ES, o chrane spotrebiteľa v prípade zmluv uzatváraných na diaľku, v ktorej je upravený postup pri zneužití platobnej karty,

Doporučenie č. 97/489/ES, o operáciách vykonávaných prostredníctvom elektronických platobných prostriedkov a predovšetkým o vzťahu medzi vydavateľom a držiteľom a o ochrane práv držiteľa

Právna úprava v ČR:

Zákon č. 284/2009 Zb. o platobnom styku

Služby elektronického bankovníctva môžeme deliť podľa dvoch kritérií:

podľa komunikačného kanálu

homebanking, internetbanking, telebanking (phonebanking), GSMbanking (mobil banking), SMSbanking, systém elektronického obchodovania (e-commerce), samoobslužná zóna, platobná karta

podľa možností, ktoré klientovi ponúka

pasívne a aktívne operácie

Homebanking (PC banking) – podstatou je prepojenie osobného počítača klienta, na ktorom je nainštalovaný špeciálny software s bankou prostredníctvom dátovej siete

Výhoda: previazanosť účtovníctva firmy s jednotlivými zadávanými transakciami,

Nevýhody: viazanosť na jeden konkrétny PC, kde je software nainštalovaný, (avšak menšie riziko zneužitia údajov), nákladnosť software...

Internetbanking – ide o komunikáciu klienta s bankou prostredníctvom PC, na ktorom je nainštalovaný internetový prehliadač

Výhody: prístup z akéhokoľvek PC, ktorý spĺňa požadované parametre, odpadajú náklady na zabezpečenie software, klient získava prihlasovacie meno a heslo, ktorým sa prihlasuje do systému, pri zadávaní operácií sa využíva digitálny podpis a prenos je šifrovaný prístupovým certifikátom (u niektorých bánk GRID karta)

Nevýhodou je riziko zneužitia osobných údajov

Telebanking (phonebanking) – komunikácia s bankou prostredníctvom pevnej linky alebo mobilného telefónu prostredníctvom tzv. zelenej linky (bezplatná, náklady nesie banka), komunikácia môže prebiehať buď pomocou hlasového počítača (IVR- interactive voice response), ktorý naviguje klienta a ten príkazy zadáva pomocou tlačidiel telefónu (nutná je tu tónová predvoľba) alebo cez operátora (tzv. telefónny bankár), ktorý plní príkazy zákazníka (ten môže zadávať operácie buď hlasom, alebo tlačidlami).

Výhodou je pomerne ľahká prístupnosť (klient sa identifikuje pomocou identifikačného čísla PIN a hesla),

Nevýhodou je pomerne malá ponuka služieb a zneužitie údajov.

GSM banking

tento typ komunikácie môže prebiehať prostredníctvom:

šifrovaných SMS správ – klient pošle presne nadefinovanú správu do banky a tá mu pošle požadované informácie,

SIM Toolkit – vyžadovaná je aplikácia od banky, do ktorej sa klient prihlási pomocou BPIN, zadá požadované údaje a táto aplikácia zašle banke zašifrovanú SMS, ktorú rozšifruje len software danej banky a tá potom spracuje požadovanú transakciu

služby WAP (Wireless Application Protocol) – nevyžaduje žiadnu aplikáciu od banky, je to spojenie internetového a mobilného bankovníctva

SMS banking – umožňuje vykonávať iba pasívne operácie, tzn. prijímať krátke správy a informovať sa tak o zostatkoch na účte, vykonaných operáciách a pod.

Samoobslužná zóna (automatizovaná prepážka) – ide o terminál, ktorý umožňuje pracovať so svojim účtom podobne, ako pri internetbankingu,

Nevýhody: vysoké zriaďovacie náklady pre banku, časová náročnosť pre klienta,

Výhodné na miestach, ktoré sú menej atraktívne pre zriadenie pobočky.

E-commerce - jednotlivé transakcie sa realizujú prostredníctvom internetu alebo iného elektronického systému, pri tomto type elektronického bankovníctva sa využívajú tzv. ***elektronické peniaze***

(ekvivalent bežných peňazí, nenahrádzajú klasické peniaze, používajú sa iba pri úhrade drobných čiastok, kde použitie iných prostriedkov vyžaduje vysoké transakčné náklady, slúžia ako elektronický prostriedok uchovania hodnoty),

vydávať ich podľa zákona môže banka, pobočka zahraničnej banky, inštitúcia elektronických peňazí alebo osoba, ktorá k tomu obdrží oprávnenie od ČNB

Podľa spôsobu uloženia elektronických peňazí rozoznávame 2 systémy elektronických peňažných prostriedkov:

- na samostatnom nosiči (karta, minikarta...), tzv. ***card-based***
- v pamäti počítača, tzv. ***software-based***

Podľa ich povahy ich členíme na:

token-based – virtuálna kópia skutočných mincí, každá má pridelenú číselnú registračnú hodnotu (aby ju nebolo možné použiť 2-krát), napr. Ecash

balance-based – má podobu kreditného alebo debetného zostatku na účte, napr. I LIKE Q

Platobná karta – je najstarším a najrozšírenejším produktom, ktorý umožňuje elektronický prístup k účtu (prostredníctvom bankomatov, terminálov alebo internetu),

bližšie ju špecifikuje medzinárodná norma **ISO 3554**,

lícna strana obsahuje údaje o platobnom systéme, ku ktorému karta patrí, logo banky, číslo karty (prvé dve číslice identifikujú vydavateľa karty, ďalších 5 majiteľa karty alebo banku a ostatné držiteľa karty), meno držiteľa a platnosť karty, na rube sa nachádza podpisový prúžok a magnetický prúžok

Druhy platobných kariet:

podľa spôsobu zúčtovania:

debetné/platobné – vydávané k bežnému účtu, slúži k výberu hotovosti z bankomatu alebo nákupu tovaru cez internet, po vykonaní operácie je čiastka ihneď odpísaná

kreditné – prostredníctvom nej poskytuje banka klientovi úver, ktorý môže čerpať do výšky nastaveného limitu a potom splácať

charge – fungujú na podobnom princípe ako kreditné, ale nenakupuje sa na úver, k určitému dátumu (14-30 dní) je nutné splatiť celú dlžnú sumu (nezapočítavajú sa úroky)

podľa záznamu dát:

embosovaná - reliéfne písmo, možnosť používať ju aj na miestach, ktoré nie sú vybavené platobným terminálom, údaje sú snímané tzv. imprintom (väčšie možnosti platby)

s magnetickým záznamom – identifikačné údaje sa nachádzajú na magnetickom prúžku na zadnej strane karty

čipová – dáta sú zaznamenávané na čipe na prednej strane karty, je tu nižšie riziko zneužitia karty

s laserovým záznamom – dáta su vypaľované laserovou technológiou do podkladovej vrstvy

podľa použiteľnosti:

domáce/tuzemské
medzinárodné

Zdroje:

- Máče, Miroslav: Platební styk. Klasický a elektronický, Grada, 2006,ISBN: 80-247-1725-5
- Elektronické bankovníctví, bakalářská práce, Daniel Říha
- <http://sk.wikipedia.org/wiki/E-commerce>
- http://sk.wikipedia.org/wiki/Elektronick%C3%A9_bankovn%C3%ADctvo
- <http://www.banky.sk/8027-sk/elektronicke-bankovnictvo.php>

Ďakujem za pozornosť